

O'zbekiston Respublikasi
Olly va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

61010500 – *Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha)*
bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari

Toshkent

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

«Ipak yo'li» turizm xalqaro universiteti
O'zbekiston Respublikasi Turizm va sport vazirligi

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021-yil «24» avgust dagi 4 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021-yil «25» avgust dagi 365 - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Turizm va sport vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

Mazkur malaka talablari O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Turizm va sport vazirligiga hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r	bet
1. <i>61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi</i>	4
1.1. Qo'llanish sohasi.....	4
1.1.1. <i>61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi</i>	4
1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2. <i>61010500– Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi</i>	4
1.2.1. <i>61010500– Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....</i>	4
1.2.2. <i>61010500– Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....</i>	5
1.2.3. <i>61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari.....</i>	7
1.2.4. <i>61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.....</i>	8
2. <i>61010500– Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyasiga qo'yiladigan talablar.....</i>	8
2.1. Umumiy kompetensiya.....	8
2.2. Kasbiy kompetensiya.....	8
Bibliografik ma'lumotlar.....	9
Kelishuv varag'i.....	10

1. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tasnifi

61010500– Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning o'quv reja va fan dasturi asosida o'qitish kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati to'rt yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi.

Oliy ta'limning ushbu malaka talabi **5611500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha)** ta'lim yo'nalishi bo'yicha oliy ma'lumotli bakalavrlar tayyorlash o'quv reja va fan dasturlarining o'zlashtirilishini amalga oshirishda O'zbekiston Respublikasi hududidagi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiya, ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o'quv reja va fan dasturlarini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish va yangilash uchun mas'ul oliy ta'lim muassasalarining professor - o'qituvchilari;

– ta'lim yo'nalishining o'quv reja va fan dasturlarini o'zlashtirish bo'yicha o'quv-tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalari;

– o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari);

– bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya va imtihon komissiyalari;

– oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

– oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

– ta'lim yo'nalishini ixtiyoriy tanlash huquqiga ega bo'lgan abituriyentlar va boshqa manfaatdorlar.

1.2. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishi – fan va xizmat ko'rsatish sohasidagi yo'nalish bo'lib, u: O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari, ommaviy axborot vositalari, nashriyotlar, davlat boshqaruv organlari, sayohat agentliklari, aviakompaniya, firma va mehmonxonalar, umumiy o'rta, o'rta maxsus kasb-hunar ta'limining davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat sohalarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin.

1.2.2. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari:

- ekskursiya maqsadlarini belgilash;

- ekskursiya mavzusini tanlay bilish;

- ekskursiya obyektlari to'g'risida ma'lumotlarga ega materiallar va hujjatlar;

- statistik materiallar, arxiv materiallari bilan tanish bo'lish;
- muzeylar fondlari va ekspozitsiyalari bilan yaqindan tanish bo'lish;
- o'rganilayotgan tilning nazariy va amaliy asoslari va lug'at boyligi, mazkur tilda ilmiy va badiiy adabiyotlarni tarjima qilish jarayonlari;
- o'rganilayotgan tildagi tarjimalar va uning rivojlanish jarayoni;
- o'rganilayotgan tillardan biri bo'yicha uning nazariy, tarixiy, shevashunoslik aspektlari;
- tarjima nazariyasi va amaliyotining asoslari;
- matn tarjimasi, sinxron tarjima;
- ketma-ket tarjima;
- badiiy tarjima;
- terminologiya tarjimasi;
- yozma tarjima;
- ommaviy axborot tarjimasi;
- vizual tarjima va nutq madaniyati tamoyillari hisoblanadi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat ob'yektlarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin.

61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyati quyidagilarni qamrab oladi:

- ekskursiya byurosi asosiy, ma'muriy-xo'jalik va moliyaviy-iqtisodiy faoliyati ustidan umumiy rahbarlik faoliyati;
- ekskursiya byurosi tuzilmaviy bo'linmalari ishini tashkillashtirish va hamkorligini yo'lga qo'yish;
- ishning kundalik va istiqbol rejalarini tasdiqlash va ularning ijrosi ustidan nazorat;
- ekskursiya marshrutlari dasturlari va texnologik hujjatlari ishlab chiqilishini tashkillashtirish;
- ekskursiya byurosi faoliyati bilan bog'liq sharoitlarni belgilash va shartnomalar tuzish;
- ekskursiya byurosi ishidagi muammolar tahlili bo'yicha ishlarni tashkillashtirish;
- ekskursiya bo'linmalari marketing strategiyasini shakllantirish;
- Ekskursiya bo'linmasi marketing rejasi va dasturini ishlab chiqish;
- ekskursiya bo'linmasi marketing tannarx strategiyasini belgilash;
- tarjimonlik faoliyati;
- tarjimonlik va muharrirlik faoliyati;
- tashkiliy boshqaruv faoliyat;
- OAVda tarjimonlik faoliyati;
- ilmiy – tadqiqot faoliyati;
- umumiy o'rta, o'rta-maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimining mos ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat (qayta tayyorlashdan so'ng);

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha tayyorlangan bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari ta'lim jarayonining manfaatdor ishtirokchilari bilan hamkorlikda oliy ta'lim tizimi tomonidan aniqlanadi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat ob'yektlarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin. Qo'shimcha va o'zgarishlar muayyan ta'lim yo'nalishlarining malaka talablari va o'quv rejalarini yangilangan holda ishlab chiqishda hisobga olinadi.

1.2.3. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

- Gid-hamrohlik faoliyati;
- tarjimonlik faoliyati;
- tarjimonlik va muharrirlik faoliyati;

- tashkiliy-boshqaruv faoliyati;
- OAV da tarjimonlik faoliyati;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati;
- umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimining mos ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat (qayta tayyorlashdan so'ng).

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat turlarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha tayyorlangan bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari ta'lim jarayonining manfaatdor ishtirokchilari bilan hamkorlikda oliy ta'lim muassasasi tomonidan aniqlanadi.

1.2.4. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.

61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari, turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Gid-hamrohlik faoliyatida:

- turistik korxona tuzilmaviy bo'linmasi rivojlanish strategiyasining ishlab chiqilishi bilan rahbarlik qila olishi;
- turistik korxona tuzilmaviy bo'linmasi mehnat faoliyatining ratsional tashkillashtirish bo'yicha ishini tashkillashtira olish;
- turistik korxona ekskursion bo'linmasi tasdiqlagan rivojlanish strategiyasiga muvofiq loyihalar realizatsiyasini ta'minlay bilish;
- turizm sohasini tartibga soluvchi O'zbekiston Respublikasi me'yoriy-huquqiy hujjatlar realizatsiyasini ta'minlay bilish;
- O'zbekiston Respublikasida turizmni rivojlantirish ilg'or yo'nalishlarini belgilay olish;
- ishning kundalik va istiqbol rejalarini tasdiqlash va ularning ijrosi ustidan nazorat;
- ekskursiya marshrutlari dasturlari va texnologik hujjatlari ishlab chiqilishini tashkillashtirish;
- ekskursiya byurosi faoliyati bilan bog'liq sharoitlarni belgilash va shartnomalar tuzish;
- ekskursiya byurosi ishidagi muammolar tahlili bo'yicha ishlarni tashkillashtirish;
- ekskursiya bo'linmalari marketing strategiyasini shakllantirish;
- ekskursiya bo'linmasi marketing rejasi va dasturini ishlab chiqish;
- ekskursiya bo'linmasi marketing tannarx strategiyasini belgilash.

Tarjimonlik faoliyatida:

- tarjima jarayonida: tarjimaning nazariy asoslari bilan qatnashish, tarjimaning grammatik, leksik, frazeologik, stilistik va pragmatik muammolari, tarjima tiplari, leksik muqobillik, tarjimada qo'llaniladigan asosiy metodlar haqida to'la tasavvurga ega bo'lishi;
- tarjimonlik sohasida: tarjima tarixida yuzaga kelgan muammolar va olimlarning tarjimachilik haqidagi bahslari, fikr - mulohazalari, tarjima sohasida yaratilgan asosiy metodlar, qadimgi davr tarjimonlari va tadqiqotchilarning tajribalarini o'rganish, tarjimashunoslik sohasida mavjud bo'lgan bahslar haqida asosiy masalalarni o'rganish, tarjimani xolisona baholay olish va tahlil qilish, yozma, og'zaki va vizual tarjimaning asosiy xususiyatlarini o'rganish malakalariga ega bo'lishi;
- tarjima sohasida: tarjima nazariyasi va tarixi sohasi bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlari olib borish, tarjima tarixida buyuk tarjimonlar yaratgan tajriba va uslublarini hozirgi zamon tarjimachiligiga tatbiq eta olish, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llashni bilish, tarjimashunoslik

sohasida ilmiy - tadqiqot ishlarini olib borish, olingan nazariy bilimlarni asarlar tarjimasida qo'llay olish, tarjimada til vositalarini ongli ravishda tanlash, leksik, semantik, frazeologik uslubiy matnlarning o'ziga xosliklarini ona tili va chet tillarida inobatga olish malakasini egallashga imkon yaratishni bilishi va ulardan foydalana olishi;

- tarjima va ta'lim sohalarida: o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazilishiga ko'maklashish, tadqiqotlarda ishtirok etish, ma'lumotlarni to'plash, umumlashtirish va tahlil etish hamda zamonaviy texnologiyalarni egallash va tatbiq etishni turli sohalarida chet tilidan ona tiliga va ona tilidan chet tiliga og'zaki va yozma tarjimini, vizual, sinxron, terminologik, ketma - ket tarjimini bilishi.

Tarjimonlik va muharrirlik faoliyati bo'yicha:

- turli matnlarni tarjima qilish va ularni tahrir qilishni bilish;
- tarjima qilingan matnlarni tahrir qilish ko'nikmasiga ega bo'lish;
- tahrir qilingan materiallarni nashr etishga tayyorlash **malakalariga ega bo'lishi**

kerak.

Tashkiliy – boshqaruv faoliyatida:

- maorif, madaniyat, turizm sohalarida tarjimon sifatida ish yurituvchi;
- ta'lim sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va tatbiq qilish;
- ta'lim jarayonlarining samaradorligini oshirish uchun zarur bo'lgan texnologiyalarni rejalashtirish;

- axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

- atrof - muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos keladigan ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;

- ta'lim jarayonida sifat ko'rsatkichlarini takomillashtirish;
- fikrlar har xil bo'lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;
- bajarilayotgan ish rejasini tuzish va bu ishni nazorat qilish, ishni bajarish uchun zarur bo'lgan resurslarni rejalashtirish, o'z ishining natijalarini baholash;

- ta'lim jarayonida atrof - muhitni va mehnat xavfsizligini nazorat qilish tizimi talablariga mosligini monitoring qilish kabi qobiliyatlariga ega bo'lishi kerak.

Ommaviy axborot vositalaridagi tarjimonlik faoliyatida:

- chet tillaridagi gazeta, jurnallarda, radio - televideniya chet tillaridagi eshittirishlarni olib boruvchi suxandon kabi qobiliyatlarga ega bo'lishi kerak.

Ilmiy - tadqiqot faoliyatida:

- o'tkazilayotgan ilmiy - tadqiqot loyihalari mavzusi bo'yicha metodlar, dasturiy yechimlar, yangi tadqiqotlar qilish va ishlab chiqish;

- namunaviy metodikalar va boshqalar bo'yicha eksperimental tadqiqotlarni o'tkazish va ularning natijalariga ishlov berish;

- o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy obzorlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

- internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'naltirilgan holda qidirish va topish;

- ilmiy - tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish qobiliyatlariga ega bo'lishi kerak.

Umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimining mos ta'lim muassasalarida pedagogik (qayta tayyorlashdan so'ng) faoliyatda:

- amaliy va nazariy bilimlarni o'rgatishning yangi pedagogik metodlarini bilish va qo'llay olish;

- o'qitilayotgan fanda kechayotgan har qanday o'zgarishlarni ijodiy ravishda kuzatib borish, o'qitishning uslub va vositalari sohasida o'z bilim va ko'nikmalarini muntazam ravishda takomillashtirib borishi qobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.

2. 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyasiga qo'yiladigan umumiy talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni tahlil qila bilishi;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi
- yangi bilimlarni mustaqil egally bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;
- sog'lom turmush tarsi va unga amal qilish zarurati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;
- fuqarolik jamiyatining dolzarb masalalarini bilishi, O'zbekiston rivojlantirish strategiyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtayi nazarga ega bo'lishi;
- dunyoqarash bilan bog'liq falsafiy bilimlarga tizimli ega bo'lishi, mustaqil tahlil qila olishi, kasbiy faoliyatida ularni hisobga ola bilishi;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid xujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda xayotda va o'z kasb faoliyatida foydalana bilishi;
- axborot yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, o'z kasbiy faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;
- tegishli bakalavriat yo'nalishi bo'yicha raqobotbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo'lishi;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;
- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida ilmiy tassavvur hamda e'tiqodga, o'zini jismoniy chiniqtirish uquv va ko'nikmalariga ega bo'lishi lozim.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- o'z bilimi va ko'nikmasini egallagan lavozimida mustaqil faoliyat ko'rsatish talablariga va professionalizmga ega bo'lishi;
- terminologik tarjima ishlarini va xizmat ko'rsatishni tashkil etishi;
- badiiy tarjima ishlarini tashkil etishi;
- o'rgatilayotgan tillarni jadallashgan usulda o'rgatish va xizmat ko'rsatishni tashkil qilish;
- xalqaro konferensiyalarda sinxron, vizual, ketma - ket tarjima qila olishi;
- ilm-fan taraqqiyoti asosida ishlab chiqarishni yo'lga qo'yishni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- ta'lim yo'nalishiga muvofiq kasb faoliyati sohalarida erishilgan asosiy yutuqlar, muammolar va ularning rivojlanish istiqbollari haqida tasavvur hosil qilishi;
- asosiy o'rganilayotgan tilning hozirgi zamon adabiy shaklida turli xil murakkablikdagi matnlarni yozma va og'zaki tarjima qilishni usul va yo'llarini bilish; turli mavzu va murakkablikdagi matnlarni ona tilidan asosiy o'rganilayotgan chet tilining hozirgi zamon adabiy shaklida yozma tarjima qilishni bilishi;
- asosiy o'rganilayotgan tilda suhbat olib borishni, nutq so'zlashni bilish; chet tilidan ona tiliga suhbat, nutq va so'zga chiqishlarni ketma-ket va sinxron tarjima qilishi;

- chet tilida yozilgan manbalardan ma'lumotlar to'plab annotatsiya, referat, yozish va ularni tarjima qilishni bilishi; tilning belgilar tizimi ekanligini, til va jamiyat, til va tafakkur o'rtasidagi munosabatlarni anglashi;
- tilning ichki qurilishi va tilni rivojlantirishga olib keladigan tashqi omillarni ajrata bilishi; tillarning tasnifi va ularning tamoyillari; tilshunoslik tarixidagi asosiy yo'nalishlar va maktablar haqida ma'lumotga ega bo'lishi;
- soha bo'yicha mavjud yangi ma'lumotlardan ilmiy ishlarda samarali foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi; chet tilida so'zlashuvchi xalqning tarjima sohasida erishgan tajribasi, qadimiy tarjima maktablari va ularning fan, madaniyatga qo'shgan hissalarini bilishi;
- amaliy tarjimada keng qo'llanadigan tarjima transformatsiyalarini, ularning turlarini, qo'llanadigan tegishli o'rinlarini, so'z qo'shish, so'z tushirib qoldirish, umumlashtirish, konkretlashtirish usullarini yaxshi bilishi va ulardan foydalanishi;
- so'z va iboralarni gapga aylantirishni bilishi; amaliy tarjimada uchraydigan leksik, grammatik, fonetik, grafik muammolarini tarjimada berishi; leksikologiya va stilistika va matn tahlili bo'limlariga oid bilimlarga ega bo'lishi va uni tarjima jarayonida unumli va tegishli o'rinlarda to'g'ri foydalanishi;
- umumiy tilshunoslikning sohasi, maxsus til vositalari, stilistik usullar va funksional uslublarni va matn uslublari, janr va turlarini tarjima jarayonida hisobga olishi, tarjima qilingan matnni uslubini aniqlashni, qiyosiy tahlil qilishni bilishi lozim.
- ikkinchi chet tilida xorijiy mutaxassislar bilan kasbiy va maishiy vaziyatlar mavzusida jonli muloqot olib borishi;
- yangi informatsion texnologiyalardan kasbga yo'naltirilgan maqsadlarda foydalana olish;
- sinxron, ketma-ket va badiiy tarjima bo'yicha yetarli darajada amaliy ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Gid, tarjimonlik, xalqaro va ichki turizm, kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'yekti, kasbiy faoliyat sohasi, o'quv reja, fanlar dasturi, bakalavriat, o'quv jarayoni, tarjima nazariyasi, tarjima amaliyoti, vizual tarjima, terminologik tarjima, she'riy tarjima, ketma-ket tarjima, shivirlab tarjima qilish, sinxron tarjima, shevashunoslik, magistratura, ilmiy-tadqiqot ishi, xizmat ko'rsatish, tashkiliy-boshqaruv, malakaviy amaliyot, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ekskursiya xizmatlari, transport xizmatlari, mehmonxona xo'jaligi, turopereyting, menejment, marketing.

**Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari
hamda kadrlar iste'molchilari**

ISHLAB CHIQILGAN:

Turizm va sport vazirligi

Boshqarma
boshlig'i _____

A.Eshtayev

2021-yil « _____ »

M.O'.

«Ipak yo'li» turizm xalqaro universiteti

Birinchi prorektor _____ **prof. J.D.Eltazarov**

2020-yil « _____ »

M.O'.

KELISHILGAN:

**Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va
ilg'or texnologiyalarini tatbiq etish markazi**

Direktor _____

M.Esanov

2020-yil « _____ »

Samarqand viloyati

**Turizm va sport bosh boshqarmasi
boshlig'i o'rinbosari**

Direktor _____

D.R.Narzikulov

2021-yil « _____ »

“Hamzabey” restorani

Direktor _____

A.Ahadov

2021-yil « _____ »

M.O'.

“Zilof bast” mehnixonasi

Direktor _____

S.Ismatov

2021-yil « _____ »

M.O'.